

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

18 päivänä joulukuuta 2025 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Henkilötietojen suoja – Asetus (EU) 2016/679 – 13 ja 14 artikla –
Soveltamisala – Joukkoliikenteen lipuntarkastajien käyttämällä vartalokameralla kerätyt
henkilötiedot – Oikeusperusta rekisterinpitäjän velvollisuudelle toimittaa tietoja rekisteröidylle

Asiassa C-422/24,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöä, jonka Högsta förvaltningsdomstolen (korkein hallinto-oikeus, Ruotsi) on esittänyt 13.6.2024 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 17.6.2024, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Integritetsskyddsmyndigheten

vastaan

AB Storstockholms Lokaltrafik,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja F. Biltgen, varapresidentti T. von Danwitz (esittelevä tuomari) sekä tuomarit I. Ziemele, A. Kumin ja S. Gervasoni,

julkisasiamies: L. Medina,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet:

- Integritetsskyddsmyndigheten, asiamiehinnään C. Agnehall, A. Persson ja D. Törngren,
- AB Storstockholms Lokaltrafik, edustajinaan J. Forzelius, advokat, ja G. Tranvik, biträdande jurist,
- Tanskan hallitus, asiamiehinnään D. Elkan, C. A.-S. Maertens, J. Sandvik Loft ja M. Jespersen,
- Itävallan hallitus, asiamiehinnään A. Posch, J. Schmoll ja C. Gabauer,

* Oikeudenkäyntikieli: ruotsi.

– Euroopan komissio, asiamiehinään A. Bouchagiar, C. Faroghi ja H. Kranenborg,
kuultuaan julkisasiamiehen 1.8.2025 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL 2016, L 119, s. 1) 13 ja 14 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Integritetsskyddsmyndigheten (tietosuojaviranomainen, Ruotsi; jäljempänä viranomainen) ja AB Storstockholms Lokaltrafik (jäljempänä SL), joka on joukkoliikennettä harjoittava ruotsalainen osakeyhtiö, ja jossa on kyse rahamääräisestä hallinnollisesta seuraamuksesta, joka on määrätty SL:lle yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklan rikkomisesta, kun henkilötietoja on kerätty tämän yhtiön palveluksessa olevien lipuntarkastajien käyttämällä vartalokameralla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 60 ja 61 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(60) Asianmukaisen ja läpinäkyvän käsittelyn periaatteiden mukaisesti rekisteröidylle on ilmoitettava henkilötietojen käsittelystä ja sen tarkoituksista. Rekisterinpitäjän olisi toimitettava rekisteröidylle lisätiedot, jotka ovat tarpeen asianmukaisen ja läpinäkyvän käsittelyn varmistamiseksi, ottaen huomioon henkilötietojen käsittelyn erityiset olosuhteet ja asiayhteys. Rekisteröidylle olisi myös ilmoitettava profiloinnin olemassaolosta ja sen seurauksista. Jos henkilötietoja kerätään rekisteröidyltä, tälle olisi lisäksi ilmoitettava, onko hänen pakko toimittaa henkilötiedot, sekä kieltäytymisen seurauksista. Nämä tiedot voidaan antaa yhdessä vakimuotoisten kuvakkeiden kanssa, jotta suunnitellusta käsittelystä voidaan antaa mielekäs yleiskuva helposti erottuvalla, ymmärrettävällä ja selvästi luettavissa olevalla tavalla. Jos kuvakkeet esitetään sähköisessä muodossa, niiden olisi oltava koneellisesti luettavissa.

(61) Rekisteröidylle olisi ilmoitettava häntä koskevien henkilötietojen käsittelystä tietojen keruun yhteydessä tai, jos henkilötiedot on saatu jostain muusta lähteestä, kohtuullisen ajan kuluessa tietojen keruusta, tapaukseen liittyvät olosuhteet huomioon ottaen. Jos henkilötietoja voidaan laillisesti luovuttaa toiselle vastaanottajalle, rekisteröidylle olisi ilmoitettava tästä silloin, kun henkilötietoja luovutetaan ensimmäisen kerran. Jos rekisterinpitäjä aikoo käsitellä henkilötietoja muuhun tarkoitukseen kuin siihen, jota varten ne on kerätty, rekisterinpitäjän olisi toimitettava rekisteröidylle ennen kyseistä jatkokäsittelyä tiedot tästä muusta tarkoituksesta sekä muut tarvittavat tiedot. Jos rekisteröidylle ei ole voitu ilmoittaa henkilötietojen alkuperää johtuen siitä, että on käytetty useita lähteitä, olisi annettava yleiset tiedot.”

- 4 Yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Henkilötietojen käsittelyä koskevat periaatteet”, säädetään seuraavaa:

”1. Henkilötietojen suhteen on noudatettava seuraavia vaatimuksia:

- a) niitä on käsiteltävä lainmukaisesti, asianmukaisesti ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvästi (’lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys’);

– –

- c) niiden on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään (’tietojen minimointi’);

– –”

- 5 Yleisen tietosuoja-asetuksen 12 artiklassa, jonka otsikko on ”Läpinäkyvä informointi, viestintä ja yksityiskohtaiset säännöt rekisteröidyn oikeuksien käyttöä varten”, säädetään seuraavaa:

”1. Rekisterinpitäjän on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet toimittaakseen rekisteröidylle 13 ja 14 artiklan mukaiset tiedot ja 15–22 artiklan ja 34 artiklan mukaiset kaikki käsittelyä koskevat tiedot tiiviisti esitetyssä, läpinäkyvässä, helposti ymmärrettävässä ja saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä – –. Tiedot on toimitettava kirjallisesti tai muulla tavoin ja tapauksen mukaan sähköisessä muodossa. – –

– –

5. – – Jos rekisteröidyn pyynnöt ovat ilmeisen perusteettomia tai kohtuuttomia, erityisesti jos niitä esitetään toistuvasti, rekisterinpitäjä voi joko

– –

- b) kieltäytyä suorittamasta pyydettyä toimea.

Näissä tapauksissa rekisterinpitäjän on osoitettava pyynnön ilmeinen perusteettomuus tai kohtuuttomuus.

– –”

- 6 Yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklassa, jonka otsikko on ”Toimitettavat tiedot, kun henkilötietoja kerätään rekisteröidyltä”, säädetään seuraavaa:

”1. Kerättäessä rekisteröidyltä häntä koskevia henkilötietoja rekisterinpitäjän on silloin, kun henkilötietoja saadaan, toimitettava rekisteröidylle kaikki seuraavat tiedot:

- a) rekisterinpitäjän ja tapauksen mukaan tämän mahdollisen edustajan identiteetti ja yhteystiedot;

- b) tapauksen mukaan tietosuojavastaavan yhteystiedot;

- c) henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset sekä käsittelyn oikeusperuste;

- d) rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutetut edut, jos käsittely perustuu 6 artiklan 1 kohdan f alakohtaan;
 - e) mahdolliset henkilötietojen vastaanottajat tai vastaanottajaryhmät;
 - f) tarvittaessa tieto siitä, että rekisterinpitäjä aikoo siirtää henkilötietoja kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle, ja tieto tietosuojan riittävyttä koskevan [Euroopan] komission päätöksen olemassaolosta tai puuttumisesta, tai jos kyseessä on 46 tai 47 artiklassa tai 49 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu siirto, tieto sopivista tai asianmukaisista suojatoimista ja siitä, miten niistä saa jäljennöksen tai minne ne on asetettu saataville.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi rekisterinpitäjän on silloin, kun henkilötietoja saadaan, toimitettava rekisteröidylle seuraavat lisätiedot, jotka ovat tarpeen asianmukaisen ja läpinäkyvän käsittelyn takaamiseksi:
- a) henkilötietojen säilytysaika tai jos se ei ole mahdollista, tämän ajan määrittämiskriteerit;
 - b) rekisteröidyn oikeus pyytää rekisterinpitäjältä pääsy häntä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä oikeus pyytää kyseisten tietojen oikaisemista tai poistamista taikka käsittelyn rajoittamista tai vastustaa käsittelyä sekä oikeutta siirtää tiedot järjestelmästä toiseen;
 - c) oikeus peruuttaa suostumus milloin tahansa tämän vaikuttamatta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen, jos käsittely perustuu 6 artiklan 1 kohdan a alakohtaan tai 9 artiklan 2 kohdan a alakohtaan;
 - d) oikeus tehdä valitus [(oikeammin: kantelu)] valvontaviranomaiselle;
 - e) onko henkilötietojen antaminen lakisääteinen tai sopimukseen perustuva vaatimus taikka sopimuksen tekemisen edellyttämä vaatimus sekä onko rekisteröidyn pakko toimittaa henkilötiedot ja tällaisten tietojen antamatta jättämisen mahdolliset seuraukset;
 - f) jäljempänä 22 artiklan 1 ja 4 kohdassa tarkoitetun automaattisen päätöksenteon, mukaan lukien profiloinnin, olemassaolo, sekä ainakin näissä tapauksissa merkitykselliset tiedot käsittelyyn liittyvästä logiikasta samoin kuin kyseisen käsittelyn merkittävyys ja mahdolliset seuraukset rekisteröidylle.
3. Jos rekisterinpitäjä aikoo käsitellä henkilötietoja edelleen muuhun tarkoitukseen kuin siihen, johon henkilötiedot kerättiin, rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle ennen kyseistä jatkokäsittelyä tästä muusta tarkoituksesta ja annettava kaikki asiaankuuluvat lisätiedot 2 kohdan mukaisesti.
4. Edellä olevaa 1, 2 ja 3 kohtaa ei sovelleta, jos ja siltä osin kuin rekisteröity on jo saanut tiedot.”

7 Yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklassa, jonka otsikko on ”Toimitettavat tiedot, kun henkilötietoja ei ole saatu rekisteröidyltä”, säädetään seuraavaa:

”1. Kun tietoja ei ole saatu rekisteröidyltä, rekisterinpitäjän on toimitettava rekisteröidylle seuraavat tiedot:

- a) rekisterinpitäjän ja tämän mahdollisen edustajan identiteetti ja yhteystiedot;
- b) tapauksen mukaan mahdollisen tietosuojavastaavan yhteystiedot;
- c) henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset sekä käsittelyn oikeusperuste;
- d) kyseessä olevat henkilötietoryhmät;
- e) mahdolliset henkilötietojen vastaanottajat tai vastaanottajaryhmät;
- f) tarvittaessa tieto siitä, että rekisterinpitäjä aikoo siirtää henkilötietoja kolmannessa maassa olevalle vastaanottajalle tai kansainväliselle järjestölle, ja tieto tietosuojan riittävyttä koskevan komission päätöksen olemassaolosta tai puuttumisesta, tai jos kyseessä on 46 tai 47 artiklassa tai 49 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu siirto, tieto sopivista tai asianmukaisista suojatoimista ja siitä, miten niistä saa jäljennöksen tai minne ne on asetettu saataville.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi rekisterinpitäjän on toimitettava rekisteröidylle seuraavat tiedot, jotka ovat tarpeen rekisteröidyn kannalta asianmukaisen ja läpinäkyvän käsittelyn takaamiseksi:

- a) henkilötietojen säilytysaika tai jos se ei ole mahdollista, tämän ajan määrittämiskriteerit;
- b) rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutetut edut, jos käsittely perustuu 6 artiklan 1 kohdan f alakohtaan;
- c) rekisteröidyn oikeus pyytää rekisterinpitäjältä pääsy häntä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä oikeus pyytää kyseisten tietojen oikaisemista tai poistamista taikka käsittelyn rajoittamista ja vastustaa käsittelyä sekä oikeutta siirtää tiedot järjestelmästä toiseen;
- d) oikeus peruuttaa suostumus milloin tahansa tämän vaikuttamatta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen, jos käsittely perustuu 6 artiklan 1 kohdan a alakohtaan tai 9 artiklan 2 kohdan a alakohtaan;
- e) oikeus tehdä valitus [(oikeammin: kantelu)] valvontaviranomaiselle;
- f) mistä henkilötiedot on saatu sekä tarvittaessa se, onko tiedot saatu yleisesti saatavilla olevista lähteistä;
- g) jäljempänä 22 artiklan 1 ja 4 kohdassa tarkoitetun automaattisen päätöksenteon, mukaan lukien profiloinnin, olemassaolo, sekä ainakin näissä tapauksissa merkitykselliset tiedot käsittelyyn liittyvästä logiikasta samoin kuin kyseisen käsittelyn merkittävyys ja mahdolliset seuraukset rekisteröidylle.

3. Rekisterinpitäjän on toimitettava 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot:

- a) kohtuullisen ajan kuluttua mutta viimeistään kuukauden kuluessa henkilötietojen saamisesta ottaen huomioon tietojen käsittelyyn liittyvät erityiset olosuhteet;
- b) jos henkilötietoja käytetään viestintään asianomaisen rekisteröidyn kanssa, viimeistään silloin kun rekisteröityyn ollaan yhteydessä ensimmäisen kerran; tai
- c) jos henkilötietoja on tarkoitus luovuttaa toiselle vastaanottajalle, viimeistään silloin kun näitä tietoja luovutetaan ensimmäisen kerran.

4. Jos rekisterinpitäjä aikoo käsitellä henkilötietoja edelleen muuhun tarkoitukseen kuin siihen, johon henkilötiedot kerättiin, rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle ennen kyseistä jatkokäsittelyä tästä muusta tarkoituksesta ja annettava kaikki asiaankuuluvat lisätiedot 2 kohdan mukaisesti.

5. Edellä olevaa 1–4 kohtaa ei sovelleta, jos ja siltä osin kuin

- a) rekisteröidyllä on jo tiedot;
- b) kyseisten tietojen toimittaminen osoittautuu mahdottomaksi tai vaatisi kohtuutonta vaivaa, erityisesti kun käsittely tapahtuu yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia tai tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia taikka tilastollisia tarkoituksia varten siten, että noudatetaan 89 artiklan 1 kohdassa esitettyjä edellytyksiä ja suojatoimia, tai niiltä osin kuin tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu velvollisuus todennäköisesti estää kyseisten tarkoitusten saavuttamisen tai vaikeuttaa sitä suuresti; tällaisissa tapauksissa rekisterinpitäjän on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi, mukaan lukien kyseisten tietojen saattaminen julkisesti saataville;
- c) tietojen hankinnasta tai luovuttamisesta säädetään nimenomaisesti rekisterinpitäjään sovellettavassa unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa vahvistetaan asianmukaiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeutettujen etujen suojaamiseksi; tai
- d) tiedot on pidettävä luottamuksellisina, koska niitä koskee unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuva vaitiolovelvollisuus, kuten lakisääteinen salassapitovelvollisuus.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 8 SL harjoittaa joukkoliikennettä Tukholmassa (Ruotsi). Kyseinen yhtiö on varustanut lipuntarkastajansa vartalokameroilla, joita käytetään kuvaamaan matkustajia, joilla ei lipuntarkastuksen yhteydessä ole voimassa olevaa matkalippua ja joille määrätään siten tarkastusmaksu. Näiden kameroiden käytön tarkoituksena on ehkäistä ja dokumentoida tarkastajiin kohdistuvia uhkauksia ja väkivaltaa sekä varmistaa niiden matkustajien henkilöllisyys, joille tällainen tarkastusmaksu määrätään.

- 9 Viranomainen on osana valvontatoimintaansa tarkistanut, onko tapa, jolla SL on käsitellyt vartalokameroilla kerättyjä henkilötietoja, yleisen tietosuoja-asetuksen sääntöjen mukainen. Kesäkuussa 2021 se teki päätöksen, josta ilmenee, että lipuntarkastajat kantavat kameroita yllään koko työvuoronsa ajan ja kamerat tallentavat jatkuvasti kuvaa ja ääntä sisältävää videota.
- 10 Kameroissa on niin sanottu kiertomuisti, mikä tarkoittaa, että tietyn ajan kuluttua kaikki tallennettu sisältö puhdistetaan automaattisesti. Tämän puhdistamisen johdosta tallennettu materiaali poistuu. Tallennettua aineistoa säilytettiin alun perin kaksi minuuttia, mutta viranomaisen tekemän tarkastuksen aikana tämä aika lyhennettiin yhteen minuuttiin. Lipuntarkastajat voivat kuitenkin nappia painamalla keskeyttää automaattisen puhdistuksen ja siten varmistaa, että tallennettuja tietoja ei poisteta. Tässä tapauksessa myös kameraan tallennetut tiedot säilytetään esitallennustekniikalla, joka tallentaa tiedot minuutin ajalta ennen hetkeä, jona lipuntarkastaja painaa nappia. Lipuntarkastajia on ohjeistettu keskeyttämään automaattinen puhdistaminen kaikissa tilanteissa, joissa tarkastusmaksu määrätään, ja muutoinkin uhan ilmetessä.
- 11 Vartalokameroiden käyttöä ja toimintaa koskevien toteamusten lisäksi viranomainen katsoi päätöksessään, että SL oli vuoden 2018 joulukuusta alkaen ja kyseisen päätöksen antamispäivään vuoden 2021 kesäkuussa asti käsitellyt henkilötietoja useiden yleisen tietosuoja-asetuksen säännösten vastaisesti käyttämällä vartalokameroita lipuntarkastusten yhteydessä. Sen mukaan SL oli muun muassa yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklan vastaisesti laiminlyönyt riittävien tietojen toimittamisen rekisteröidyille. Tämän seurauksena viranomainen määräsi SL:lle yhteensä 16 miljoonan Ruotsin kruunun (SEK) (n. 1 420 670 euroa) suuruisen hallinnollisen seuraamusmaksun, josta 4 miljoonaa kruunua (n. 355 188 euroa) koski sitä, että rekisteröidyille oli annettu puutteellisia tietoja.
- 12 Förvaltningsrätten i Stockholm (Tukholman hallinto-oikeus, Ruotsi), jolle SL valitti viranomaisen päätöksestä, hylkäsi valituksen siltä osin kuin se koski tälle yhtiölle määrättyä seuraamusta siitä, että rekisteröidyille on annettu puutteellisia tietoja.
- 13 SL valitti Kammarrätten i Stockholmiin (Tukholman kamarioikeus, Ruotsi), joka kumosi ensimmäisen asteen tuomioistuimen tuomion ja viranomaisen päätöksen siltä osin kuin se koski kyseisen seuraamusmaksun määräämistä. Tuomioistuin katsoi viitaten 11.12.2014 annettuun tuomioon Ryneš (C-212/13, EU:C:2014:2428), että yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklaa ei voitu soveltaa sen käsiteltäväksi saatettuun oikeusriitaan ja että viranomaisella ei siten ollut perustetta määrätä SL:lle hallinnollista seuraamusmaksua kyseisen säännöksen rikkomisesta.
- 14 Viranomainen valitti Kammarrätten i Stockholmin tuomiosta Högsta förvaltningsdomstoleniin (korkein hallinto-oikeus, Ruotsi), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, ja vaati sitä kumoamaan kyseisen tuomion siltä osin kuin se koskee tälle yhtiölle määrättyä seuraamusta siitä, että rekisteröidyille on annettu puutteellisia tietoja.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että kysymys on siitä, kumpaa yleisen tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklasta sovelletaan, kun henkilötietoja kerätään vartalokameralla. Sen mukaan vastaus tähän kysymykseen on tarpeen kahdesta syystä. Yhtäältä on määritettävä, mitä tietoja rekisteröidyille on toimitettava, minä ajankohtana tietojen toimittamista rekisteröidyille koskeva velvollisuus syntyy ja mitkä ovat poikkeukset tästä velvollisuudesta. Toisaalta on selvitettävä, oliko viranomaisella oikeus määrätä SL:lle hallinnollinen seuraamusmaksu sillä perusteella, ettei kyseinen yhtiö ollut noudattanut yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklassa säädettyä tiedonantovelvollisuutta.

- 16 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan ei ole myöskään selvää, missä määrin yleisen tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklan väliset erot, siltä osin kuin kyse on niiden sisältämän tiedonantovelvollisuuden laajuudesta, on otettava huomioon määritettäessä, kumpaa niistä sovelletaan tietäntyyppiseen henkilötietojen keräämiseen. Se täsmentää tältä osin, että asianosaiset ovat eri mieltä näiden erojen perusteella tehtävästä päätelmästä.
- 17 Lopuksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, mikä merkitys on annettava 29.11.2017 hyväksytyille asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitettua läpinäkyvyyttä koskeville suuntaviivoille, sellaisina kuin ne ovat tarkistettuina 11.4.2018 yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY (EYVL 1995, L 281, s. 31) 29 artiklalla perustetussa työryhmässä, joiden 26 kohdassa todetaan, että yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklaa sovelletaan videovalvontaan.
- 18 Tässä tilanteessa Högsta förvaltningsdomstolen on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Sovelletaanko yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklaa vai kyseisen asetuksen 14 artiklaa tilanteessa, jossa henkilötietoja otetaan talteen vartalokameran avulla?”

Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskeva pyyntö

- 19 Sen jälkeen kun julkisasiamies esitti ratkaisuehdotuksensa 1.8.2025, SL pyysi unionin tuomioistuimen kirjaamoon 23.9.2025 jätetyllä kirjelmällä suullisen vaiheen uudelleen aloittamista unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 83 artiklan mukaisesti.
- 20 Tämän pyynnön tueksi SL väittää, että unionin tuomioistuin ei ole saanut riittävästi tietoa pääasiassa esillä olevan asian tosiseikoista eikä siitä, kuinka merkittävä tässä asiassa annettava ratkaisu olisi videovalvontajärjestelmiä käyttäville rekisterinpitäjille. Se katsoo erityisesti, että julkisasiamiehen esittämässä ratkaisuehdotuksessa ei ole asianmukaisesti rajattu yleisen tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklan soveltamisaloja.
- 21 Tässä yhteydessä on huomattava, että SEUT 252 artiklan toisen kohdan mukaan julkisasiamiehen tehtävänä on täysin puolueettomana ja riippumattomana esittää julkisessa istunnossa perustellut ratkaisuehdotukset asioissa, jotka Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön mukaan vaativat hänen myötävaikutustaan. Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus tai perustelut, joiden päätteeksi hän päätyy siihen, eivät sido unionin tuomioistuinta (tuomio 4.9.2025, Nissan Iberia, C-21/24, EU:C:2025:659, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 22 Tässä yhteydessä on myös todettava, ettei Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännössä eikä unionin tuomioistuimen työjärjestyksessä määrätä kyseisen perussäännön 23 artiklassa tarkoitettujen asianosaisten tai osapuolten mahdollisuudesta esittää huomautuksia vastauksena julkisasiamiehen ratkaisuehdotukseen. Tämän vuoksi se, ettei asianosainen tai tällainen osapuoli yhdy julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksessa todettuun – riippumatta ratkaisuehdotuksessa tutkituista kysymyksistä –, ei sellaisenaan voi olla peruste suullisen käsittelyn aloittamiseksi uudelleen (tuomio 4.9.2025, Nissan Iberia, C-21/24, EU:C:2025:659, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 23 Tästä seuraa, että koska SL:n esittämä pyyntö asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamisesta tähtää siihen, että SL voisi vastata julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksessaan esittämään kantaan, pyyntöä ei voida hyväksyä.
- 24 Tästä huolimatta unionin tuomioistuin voi työjärjestyksensä 83 artiklan nojalla julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen erityisesti, jos unionin tuomioistuin katsoo, ettei sillä ole riittävästi tietoa asiasta, tai jos asianosainen on suullisen vaiheen päättäneeksi julistamisen jälkeen vedonnut uuteen seikkaan, joka voi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun, taikka jos asia on ratkaistava sellaisella perusteella, josta asianosaisella tai Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitetulla osapuolella ei ole ollut tilaisuutta lausua.
- 25 Tässä tapauksessa tuomioistuin katsoo kuitenkin julkisasiamiestä kuultuaan, että sillä on käytettävissään kaikki tarvittavat tiedot vastataksaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämään kysymykseen ja että tätä asiaa ei tarvitse ratkaista sellaisen väitteen perusteella, jota ei ole käsitelty osapuolten välillä. Lisäksi suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskevassa pyynnössä ei esitetä uusia seikkoja, jotka voisivat olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun tässä asiassa.
- 26 Näin ollen ei ole syytä määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamisesta.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko yleisen tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklaa tulkittava siten, että tilanteessa, jossa henkilötietoja kerätään joukkoliikenteen lipuntarkastajien käyttämällä vartalokameroilla, tietojen toimittamista rekisteröidyille säännellään yleisen tietosuoja-asetuksen 13 tai 14 artiklassa.
- 28 Tähän kysymykseen vastaamiseksi on unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan otettava huomioon paitsi kyseisten säännösten sanamuoto myös kyseisten säännösten asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännökset ovat (tuomio 28.11.2024, Másdi, C-169/23, EU:C:2024:988, 39 kohta).
- 29 Ensinnäkin yleisen tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklan sanamuodosta on huomattava, että yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklan aineellinen soveltamisala on määritelty negatiivisesti kyseisen asetuksen 13 artiklaan nähden. Kuten näiden säännösten otsikoistakin ilmenee, kyseisessä 13 artiklassa säädetään toimitettavista tiedoista, kun henkilötietoja kerätään rekisteröidyltä, kun taas kyseisessä 14 artiklassa säädetään toimitettavista tiedoista, kun henkilötietoja ei ole saatu rekisteröidyltä (tuomio 28.11.2024, Másdi, C-169/23, EU:C:2024:988, 48 kohta).
- 30 Mainittujen säännösten soveltamisalojen erottamiseksi toisistaan ei ole merkitystä sillä, että yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklan tietyissä kieliversioissa, erityisesti ruotsinkielisessä versiossa, ei käytetä saman asetuksen 13 artiklassa olevaa ilmaisua ”kerätään” (”samlas in”).
- 31 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että unionin oikeuden säännöksiä ja määräyksiä on tulkittava ja sovellettava yhtenäisesti, kaikilla Euroopan unionin kielillä laadittujen versioiden valossa, ja erikielisten versioiden poiketessa toisistaan kyseessä olevaa säännöstä tai

määräystä on tulkittava sen säännösten systematiikan ja tavoitteen mukaan, jonka osa se on (tuomio 13.2.2025, Verbraucherzentrale Berlin (Sopimuksen alkaessa määrättävän sitoumusajan käsite), C-612/23, EU:C:2025:82, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 32 Tältä osin unionin tuomioistuin on jo täsmentänyt yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 5 kohdan c alakohdan ilmaisun ”hankinta” (”erhållande”), jota käytetään myös ruotsinkielisessä versiossa tämän 14 artiklan otsikossa ja sen 1 kohdassa (muodossa ”erhållits”), käytön osalta, että tällä ilmaisulla tarkoitetaan tosiasiallisesti tietoja, jotka ”kerätään” muulta kuin rekisteröidyltä, ja tietoja, jotka rekisterinpitäjä on itse tehtäviään suorittaessaan tuottanut tällaisten tietojen perusteella (ks. vastaavasti tuomio 28.11.2024, Másdi, C-169/23, EU:C:2024:988, 47 kohta).
- 33 Lisäksi – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 28 kohdassa – yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu rekisteröidyltä kerättyjen tietojen käsite ei edellytä rekisteröidyltä vaan ainoastaan rekisterinpitäjältä erityisiä toimia, joten rekisteröidyn toiminnan asteella ei ole merkitystä kyseisen säännöksen soveltamisalan rajaamisessa asetuksen 14 artiklan soveltamisalaan nähden.
- 34 Tätä toteamusta korostetaan myös tämän tuomion 17 kohdassa mainituissa läpinäkyvyyttä koskevissa suuntaviivoissa, joista ilmenee, että yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklaa sovelletaan silloin, kun rekisteröity toimittaa tietoisesti henkilötietoja rekisterinpitäjälle, ja silloin, kun rekisterinpitäjä kerää tietoja rekisteröidyltä havainnoimalla muun muassa kameroiden avulla.
- 35 Kun otetaan huomioon yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 2 kohdan f alakohdan sanamuoto, luettuna kyseisen asetuksen johdanto-osan 61 perustelukappaleen valossa, on katsottava, että vain kerättyjen henkilötietojen lähde on merkityksellinen peruste yleisen tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklan soveltamisalojen rajaamiseksi. Mainitun 14 artiklan 2 kohdan f alakohdassa nimittäin säädetään, että kun tietoja ei ole kerätty rekisteröidyltä, rekisterinpitäjän on toimitettava rekisteröidylle tiedot siitä, mistä henkilötiedot on saatu.
- 36 Tästä seuraa, että yleisen tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklan, luettuina kyseisen asetuksen johdanto-osan 61 perustelukappaleen valossa, sanamuodon mukainen tulkinta puoltaa kyseisen 13 artiklan soveltamista henkilötietojen keräämiseen vartalokameralla, koska tässä tapauksessa näitä tietoja ei ole saatu muusta lähteestä kuin rekisteröidyltä, vaan suoraan rekisteröidyltä.
- 37 Toiseksi tällaista tulkintaa tukee näiden säännösten asiayhteys.
- 38 Tältä osin yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklasta seuraa, että henkilötietojen käsittelyn on muun muassa täytettävä läpinäkyvyyttä koskevat konkreettiset vaatimukset sen rekisteröidyn kannalta, jota tällainen käsittely koskee (tuomio 11.7.2024, Meta Platforms Ireland (Edustajakanne), C-757/22, EU:C:2024:598, 53 kohta).
- 39 Kuten komissio lähinnä totesi kirjallisissa huomautuksissaan, yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artikla sisältää erityisen ilmauksen rekisteröidyn oikeudesta saada tietoja, kun siinä säädetään, että siinä tarkoitettut tiedot on toimitettava rekisteröidylle silloin, kun ne saadaan. Sitä vastoin kyseisen asetuksen 14 artikla on puolestaan laadittu sellaisten tilanteiden ratkaisemiseksi, joissa rekisterinpitäjä ei ole suorassa yhteydessä rekisteröityyn vaan kerää henkilötietoja muusta lähteestä, joten tässä säännöksessä tarkoitettujen tietojen toimittaminen

silloin, kun ne saadaan, on käytännössä vaikeaa tai jopa mahdotonta. Tällaisen keräämisen välillinen luonne oikeuttaa näin ollen sen, että viimeksi mainitussa säännöksessä säädetään mahdollisuudesta lykätä rekisterinpitäjälle kuuluvan tiedonantovelvollisuuden toteuttamista.

- 40 Kolmanneksi yleisen tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklaa on tulkittava tämän asetuksen tavoitteen valossa, jona on muun muassa taata luonnollisten henkilöiden perusoikeuksien ja -vapauksien ja erityisesti heidän henkilötietojensa suojaa koskevan oikeutensa korkeatasoinen suoja; tämä oikeus on vahvistettu SEUT 16 artiklassa ja taattu perusoikeutena Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8 artiklassa, ja se täydentää kyseisen perusoikeuskirjan 7 artiklassa taattua oikeutta yksityiselämän kunnioitukseen (tuomio 27.2.2025, Dun & Bradstreet Austria ym., C-203/22, EU:C:2025:117, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 41 Jos katsottaisiin, että yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklaa sovelletaan henkilötietojen keräämiseen vartalokameralla, rekisteröity ei saisi keruuvaiheessa mitään tietoja, vaikka hän on näiden tietojen lähde, mikä mahdollistaisi sen, että rekisterinpitäjä ei toimita tietoja mainitulle rekisteröidylle välittömästi. Tällainen tulkinta sisältäisi siis riskin siitä, että henkilötietojen kerääminen ei tulisi rekisteröidyn tietoon, ja siitä, että sovellettaisiin peiteltyjä valvontakäytäntöjä. Tällainen seuraus olisi ristiriidassa edellisessä kohdassa mainitun luonnollisten henkilöiden perusoikeuksien ja -vapauksien korkeatasoisen suojan takaamista koskevan tavoitteen kanssa.
- 42 On kuitenkin todettava, että tämä tavoite ei ole esteenä sille, että – kuten henkilötietojen käsittelystä videolaitteilla 29.1.2020 annetuissa Euroopan tietosuojaneuvoston ohjeissa 3/2019 todetaan – yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklan mukaiset tiedonantovelvollisuudet pannaan täytäntöön monitasoisella lähestymistavalla. Näiden ohjeiden mukaan tärkeimmät rekisteröidylle annettavat tiedot voidaan ilmoittaa ensimmäisellä tasolla varoitusmerkillä ja muut pakolliset tiedot voidaan antaa rekisteröidylle toisella tasolla asianmukaisella ja täydellisellä tavalla paikassa, joka on helposti saavutettavissa.
- 43 Lopuksi on vielä täsmennettävä vastauksena Kammarrätten i Stockholmin ilmaisemaan epäilyyn tämän tuomion 13 kohdassa mainitun 11.12.2014 annetun tuomion Ryneš (C-212/13, EU:C:2014:2428) 34 kohdan ulottuvuudesta, että unionin tuomioistuin ei ole lausunut mainitussa 34 kohdassa direktiivin 95/46 11 artiklan, jota yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artikla vastaa, soveltamisalasta verrattuna kyseisen direktiivin 10 artiklaan, jota kyseisen asetuksen 13 artikla vastaa, vaan unionin tuomioistuin on ainoastaan havainnollistanut, että mainitussa direktiivissä säädettyjen eri rajoitusten ja poikkeusten vuoksi sen soveltaminen mahdollistaa rekisterinpitäjän oikeutettujen etujen huomioon ottamisen.
- 44 Näin ollen mainitun tuomion 34 kohdasta ei voida päätellä, että unionin tuomioistuin olisi jo lausunut yhtäältä yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklan soveltamisalan ja toisaalta kyseisen asetuksen 14 artiklan soveltamisalan välisestä erosta.
- 45 Esitettyyn kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että yleisen tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklaa on tulkittava siten, että tilanteessa, jossa henkilötietoja kerätään joukkoliikenteen lipuntarkastajien käyttämillä vartalokameroilla, tietojen toimittamista rekisteröidylle säännellään yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklassa eikä sen 14 artiklassa.

Oikeudenkäyntikulut

- 46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 13 ja 14 artiklaa

on tulkittava siten, että

tilanteessa, jossa henkilötietoja kerätään joukkoliikenteen lipuntarkastajien käyttämillä vartalokameroilla, tietojen toimittamista rekisteröidyille säännellään yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklassa eikä sen 14 artiklassa.

Allekirjoitukset